

Gemeenteprogram der Christelijk- Historische Unie

vastgesteld in de Algemeene Vergaderingen der
Unie van 28 Mei 1920 en 12 April 1928.

ALGEMEEN BEGINSEL.

Art. 1. Ook de gemeentelijke Overheid erkenne, dat op het terrein harer bemoeiing het Goddelijk gebod is en blijven moet de grondslag van zedelijkheid en recht in Maatschappij en Staat en dat zij daarom geroepen is in het bestuur der gemeente te bevorderen alles wat kan strekken tot verheffing van het zedelijk leven en tot verhooging van het maatschappelijk peil der bevolking.

ZONDAGSRUST.

Art. 2. De gemeentelijke Overheid handhave de Zondagsrust door met alle haar ten dienste staande middelen, den arbeid, waarop zij invloed kan uitoefenen, zooveel doenlijk op Zondag te doen stilstaan, en door er tegen te waken dat het karakter van den christelijken rustdag zou verloren gaan.

OPENBARE ZEDELJKHEID.

Art. 3. Aan tentoonstellingen, feesten, uitvoeringen of voorstellingen, van welke door woord of zinneprikkeling, slechte invloed te duchten is op de zedelijkheid, worde, voor zoover zij niet kunnen worden verboden of verhinderd, op gee-

nerlei wijze medewerking of steun door de gemeentelijke Overheid verleend.

In verband met de Rijkswetgeving neme zij alle maatregelen, die strekken kunnen tot bestrijding van de ontucht en tot handhaving van de openbare eerbaarheid.

DRANKBESTRIJDING.

Art. 4. Waar mogelijk, worde de gelegenheid tot verkoop van sterken drank beperkt, het aantal „vergunningen” verminderd.

VOLKSHUISVESTING.

Art. 5. In het belang van zedelijkheid en gezondheid zij toezicht gehouden op den bouw van woningen, vooral waar te vreezen is, dat de eischen eener goede inrichting zouden worden opgeofferd aan de zucht tot het beperken van den prijs. Hierbij worde echter alles vermeden wat mocht gelijken op plaagzucht of ambtenarentyrannie en worde niet vastgehouden aan eigen voorschrift of inzicht, als langs anderen weg eene bevredigende oplossing mogelijk blijkt.

De bouw van arbeiderswoningen en woningen voor den middenstand worde krachtig bevorderd door een vlotte goedkeuring van goede bouwplannen zoo lang dit noodig blijkt, door onbekrompen verleening van bouwvoorschotten, en — bij onvermijdelijkheid — door bouw voor Gemeenterekening.

De gemeentelijke grondpolitiek houde, bij de plannen tot uitbreiding der gemeente, niet slechts het oog op den woningbouw, maar ook op de behoefte aan openbare gebouwen, wandelwegen, plantsoenen en spelterreinen.

VOLKSGEZONDHEID.

Art. 6. In het belang der volksgezondheid worde een goed ingerichte gezondheidsdienst ingesteld, worde goede ziekenhuisverpleging bevorderd en met kracht opgetreden tot bestrijding van besmettelijke ziekten. Tegen verkoop van levensmiddelen van ondeugdelijke samenstelling worde gewaakt door een goeden keuringsdienst.

ONDERWIJS.

Art. 7. Tot bevordering van eene gezonde geestelijke en lichamelijke volksontwikkeling worde naast het lager-, middelbaar- en gymasiaal onderwijs ook krachtig bevorderd het vakondericht en de lichamelijke opvoeding.

Niet slechts zij daarbij vermeden alles wat den bloei van het bijzonder onderwijs zou kunnen schaden, maar bij elk onderdeel van het onderwijs worde gestreefd naar gelijke ontwikkelingsvoorwaarden voor het onderwijs, ontstaan uit particulier initiatief en het van Overheidswege gegeven onderwijs.

Waar de noodzakelijkheid blijkt Art. 35 der Leerplichtwet toe te passen, worde er tegen gewaakt dat door onoordeelkundige toepassing het gezinsleven zou worden ontwricht.

GESCHIEDENIS EN KUNST.

Art. 8. De gemeente beschermte en onderhoude gebouwen, archiefstukken en voorwerpen die kunstwaarde hebben of die van beteekenis zijn voor de kennis der geschiedenis en de zeden van vroegere tijden en van het heden, en neme krachtige maatregelen tot behoud van het landelijk schoon.

ARMVERZORGING.

Art. 9. De gemeente plaatse zich, bij hare pogingen tot bestrijding der armoede en tot ondersteuning der armen, onvoorwaardelijk op het standpunt der Armenwet-1912, in dier voege, dat samenwerking worde gezocht met den Armenraad en met kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid — dat aan de geneeskundige armverzorging hare volle aandacht zij gewijd — dat bij het ondersteuningswerk de gemeente slechts ingrijpe waar de kerkelijke en bijzondere weldadigheid te kort schiet — dat productieve werkverschaffing voorga aan geldelijke ondersteuning der armen en dat toe te kennen subsidies nooit anders dan een aanvullend karakter dragen.

WERKLOOSHEID.

Art. 10. De gemeentelijke Overheid werke krachtig mede tot bestrijding der werkloosheid door het instandhouden van een arbeidsbeurs en door, in tijden van weinig werkgelegenheid, de uitvoering van belangrijke werken te ondernemen en te bespoedigen.

De gemeente steune de verzekering tegen de geldelijke gevolgen der werkloosheid.

FINANCIËN.

Art. 11. In alle takken van gemeentebeheer worde de grootste zuinigheid betracht. Ook bij het overwegen van overigens gewenschte maatregelen worde steeds met den toestand der gemeentefinanciën rekening gehouden. Er worde niet tot uitgaven besloten zonder de middelen tot hare dekking aan te wijzen.

Gestreefd worde naar goede exploitatie der gemeentebedrijven. Hierbij sta bevordering van het algemeen belang der bevolking op den voorgrond, waarbij echter het voeren van een zorgvuldig commercieel beheer moet worden in het oog gevat en het maken van een matige winst niet behoeft te zijn uitgesloten. Noodstand uitgezonderd, worde niet beneden den kostprijs geleverd.

De belastingen worden geheven naar draagkracht. Bij hare vaststelling worde ernstig rekening gehouden met het aantal der leden, welke in het gezin worden verzorgd.

GEMEENTE-AMBTENAREN EN WERKLIEDEN.

Art. 12. De rechtspositie en de arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren en werklieden worden geregeld na overleg met de organisatiën of de daarbij betrokken personen.

De bezoldiging zij zoodanig, dat rekening worde gehouden met de behoeften van het gezin en met behoorlijke loonregelingen in het vrije bedrijf ter plaatse en dat gelegenheid blijve door bekwaamheid en energie vooruit te komen. Bij de regeling van loonen en pensioenen behooren zich aan te sluiten goede bepalingen tot het waarborgen eener uitkeering in geval van ziekte of tijdelijke ongeschiktheid en eene wachtgeldregeling.

Tot bevordering der geestelijke en lichamelijke gezondheid zij de Zaterdagmiddag zooveel mogelijk vrijgegeven en worde, vooral bij inspannenden arbeid, de werktijd beperkt.

Aan de noodzakelijkheid van rechtszekerheid

voor het gemeentepersoneel worde voldaan door instelling van een scheidsgerecht of van arbitrage-commissiën.

HANDEL EN NIJVERHEID.

Art. 13. De gemeente bevordere den bloei van landbouw, handel en nijverheid o.m. door het maken van goede verkeerswegen — door het opmaken van een breedopgevat uitbreidingsplan, waarbij ook op den aanleg van geschikte industrie-terreinen worde gelet — en door, bij de inrichting van gas- en electrisch bedrijf rekening te houden met de eischen der nijverheid.

BESCHERMING VAN HET BEDRIJFSLEVEN.

Art. 14. Werken ten dienste der gemeente worden alleen dan in eigen beheer uitgevoerd, als het gemeentebelang dit onafwijsbaar vordert.

Bij de directe bemoeiing der gemeentelijke Overheid met de onderscheiden volksbelangen moet worden voorkomen dat, door eenzijdigheid of onvoldoend doordenken der gevolgen, de bloei van landbouw, handel en nijverheid en de ontwikkeling van een krachtigen middenstand zouden worden geschaad.

LANDARBEIDERSWET.

Art. 15. Aan de uitvoering der Landarbeiderswet worde krachtig medegewerkt, in de eerste plaats door het particulier initiatief zooveel mogelijk te steunen.